

Oražnovci ob stoletnici vselitve

Zapisi na straneh 192–303 so prvič izšli v knjigi: Jure Klanjšček in Luka Roškar (ur.):
ORAŽNOVCI: Utrinki iz življenja v Oražnovih domovih. Ljubljana: Oražnov dom, 2009.

VSEBINA

Predgovor dekana Medicinske fakultete	9
Spremna beseda urednika	10
Spremna beseda urednikov knjige iz leta 2009	12
PRISPEVKI PREDSEDNIKOV KURATORIJA	
Predsednik kuratorija pred letom 1996	16
Problemi z Oražnovim domom in v Oražnovem domu	17
Predsednik kuratorija Oražnovnega doma v obdobju 1996–2006	20
Predsednik kuratorija Oražnovnega doma v obdobju 2006–2017	23
Kurator Oražnovnega doma od leta 2017 do danes	26
PRISPEVKI DEKANOV MEDICINSKE FAKULTETE	
Dekan Medicinske fakultete v obdobju 1995–2005	30
Dekan Medicinske fakultete v obdobju 2005–2017	32
Dekan Medicinske fakultete v obdobju 2017–2025	35
ZAČETKI ORAŽNOVEGA DOMA	
Dr. Ivan Oražen (1869–1921)	38
Oražnova oporoka Plemenito dejanje	49
KRATKA ZGODOVINA ORAŽNOVEGA DIJAŠKEGA DOMA	
Upravniki ODD	66
Predsedniki kuratorija ODD	67
POMEMBNI PREDVOJNI ORAŽNOVCI	
Prof. dr. Martin Benedik	70
Prof. dr. Vladimir Žakelj	73
Prim. Boris Cibic	77
Prim. Srečko Košuta	80
Prim. Mirko Drobnič, gastroenterolog	87
Hubert Puppis, splošni zdravnik	88
Dr. Jožef Smej (1922–2020)	89
PRISPEVKI POVOJNIH ORAŽNOVCEV IN ORAŽNOVK	
Moji spomini na Oražnov dom	96
Oražnov dom – od razočaranja do hvaležnosti in lepih spominov	101
Oražnov dom nam hočejo zaseči	102
Kako sem doživljal Oražnov dom	107
Moji dnevi v Oražnovem domu	111
Mladost in prijateljstvo – utrinki iz Oražnovnega doma	114
Pomota	119

Prehrana Oražnovcev in protestniki v pižamah	121
Kako sem postal Oražnovec	124
Moja leta v Oražnovem domu ...	130
Utrinki iz Oražnovega doma	146
Oražnov dom – naš drugi dom	148
Spomini na bivanje v Oražnovem domu	150
Tihota ni utihnila	152
Oražnov dom – garant uspeha na Medicinski fakulteti	156
Poročna noč v ODD	164
Odpotovati pomeni malo umreti	166
Štipendiranje Oražnovca	170
Tone Čok – legendarna Stara bajta	172
Joco Žnidaršič (1938–2022) – tudi legenda ODD	174
Črni Rudi	177
V TUJINI USPEŠNI ORAŽNOVCI	
Prof. dr. Stojan Jeretin, anesteziolog	182
Prof. dr. Ciril Godec, urolog	183
Silvester Longo, kirurg in ortoped	186
Imre Thesseny, kirurg	187
Franci Brčan, otorinolaringolog	188
Mile Stanivuković, stomatolog	189
UTRINKI IZ ŽIVLJENJA V ORAŽNOVIH DOMOVIH	
ŠTIRIDESETA & PETDESETA LETA	
Akad., prof. dr. Ivan Vidav	192
Ivan Planinšič	196
Kristina Vehovar	199
Prehod v šestdeseta leta v slikah	202
ŠESTDESETA LETA	
Tit Uhan, Franc Kastelic	212
Janez Vasle	215
Marija Kalan in Marija Šušteršič	219
Zmagoslav Tinta	227
SEDEMDESETA LETA	
Josip Kuliš	232
Eva Lovše	235
Božidar Groboljšek	241

OSEMDESETA LETA	
Danica Štebih Groboljšek	246
Borut Štefanič	249
Ardea Česnik	253
Zvonko Šalda	256
Gordana Živčec Kalan	268
Robert Grbec	273
Jakob Koren	275
DEVETDESETA LETA	
Roman Groboljšek, Piki	278
Andreja Dvoršak	282
TRETJE TISOČLETJE	
Dom na Dolenjski cesti v letu 2009	286
Dom na Wolfovi ulici	293
Uroš Gregor Zrnić	304
Igor Višnjar	306
Nina Kurnik, USD Skavtinja	308
Špela Trampuš & Lena Wutti	313
Klemen Lesnik, USB Be57ek	316
Simon Ranfl	319
USD Silvija	322
USB Gigi	324
USB Cedo	326
Izsek iz JebODD Zvečernika	327
Katja Trampuš	329
Hana Rakuša	330
Chiara Močnik Pegan, Rok Štrubelj	335
Izlet oražnovcev po Mirnski dolini	342
Oražnova »družina«	344
Mirnska dolina	347
ABECEDNI SEZNAM ORAŽNOVCEV	349

PREDGOVOR DEKANA MEDICINSKE FAKULTETE

Ko razpravljamo o zgodovini naše fakultete, se vedno znova dotaknemo nekaterih ključnih tem. Ena od njih je ustanovitev fakultete pred več kot stoletjem in spomin na njene izjemne ustanovitelje, profesorje in zdravnike, ki so tukaj diplomirali.

Posebno mesto pa zaseda spomin na dr. Ivana Oražna, velikega zdravnika, domoljuba in humanista, člana komisije za ustanovitev Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Dejanje, po katerem se ga najbolj spominjamo, je bila odločitev, da vse svoje premoženje zapusti ljubljanski Medicinski fakulteti.

Najdragocenejši del dediščine dr. Ivana Oražna predstavljata stavbi na Dolenjski cesti in na Wolfovi ulici, ki sta postali domova za bodoče medicinske strokovnjake. Zgodovina teh domov in njunih stanovalcev je prepletena s številnimi dogodivščinami in zgodbami o prijateljstvih, ki so tu vzcvetela. Oražnovci so skozi desetletja postali nepogrešljivi del tradicije Medicinske fakultete in prav je, da ugledna fakulteta to tradicijo tudi neguje.

V tej knjigi so zbrani nekateri dragoceni spomini na življenje v Oražnovem domu. Posebno zahvalo želim nameniti profesorju dr. Stanetu Repšetu, ki se je posvetil ohranjanju te dragocene tradicije in skrbno organizira redne sestanke skupine Oražnovcev. Nedavno se je odločil pripraviti publikacijo, ki jo zdaj držite v rokah.

*Prof. dr. Igor Švab,
dekan Medicinske fakultete
Univerze v Ljubljani*

SPREMNA BESEDA UREDNIKA

10

Že nekaj let pred našim prvim srečanjem vseh Oražnovcev v Kostanjevici oktobra 1998 sem razmišljal, da bi morali mi, Oražnovci, napisati knjigo o nas samih in se z njo mi, začasni stanovalci Oražnovega dijaškega doma¹ v času študija, zahvaliti svojemu velikega dobrotniku dr. Ivanu Oražnu in tako počastiti njegov spomin.

Kot predsednik kuratorija Oražnovega doma sem več let v glasilu Zdravniške zbornice Slovenije *Isis* ob novem letu objavljaj »Pisma Oražnovcem«, v katerih sem vabil nekdanje Oražnovce, naj napišemo prispevke za to knjigo. Na prvem srečanju v Kostanjevici leta 1998 smo to knjigo javnosti tudi obljubili.

Ampak taki smo tudi kot Oražnovci; hitro se navdušimo in nekaj obljubimo, težko pa obljubljeni nato tudi izpolnimo. Prispevki so se le počasi nabirali. Pa vendar! Po 25 letih bo obljuba končno izpolnjena in izšla bo knjiga *Oražnovci* – ob 100-letnici vselitve prvih študentov medicine v Oražnov dom na Wolfovi ulici v Ljubljani.

Če pa zdaj pogledam na to delovanje *sine ira et studio*, lahko samo zaključim, da pravzaprav ne bi mogli izbrati primernejšega trenutka, kot je ta visoka obletnica. In knjiga bo, sem prepričan, bogata in lepo oblikovana, kot se za tako visok jubilej tudi spodobi.

Hvala vsem, ki ste napisali prispevke, iz katerih veje duh vsakokratnega časa, osebnih stisk in pogosto tudi veselja!

Hvala vsem dekanom, ki so/ste vsa ta leta spremljali oba Oražnova domova in skrbeli za blagodat Oražnovcev!

Hvala vsem, ki ste sodelovali v kuratoriju Oražnovega dijaškega doma!

Hvala vsem študentskim predsednikom Oražnovega dijaškega doma!

1 V besedilu se bo za uradno ime ustanove uporabljala kratica ODD.

In seveda hvala vsem stanovalkam in stanovalcem Oražnovega dijaškega doma na Wolfovi in na Dolenjki.

Naj ne zamre spomin na dobrotnika dr. Ivana Oražna in na njegovo izjemno gesto! Naj dr. Ivan Oražen med Slovenci uživa ugled, ki si ga tudi zasluži! Naj domova gostita dobre študentke in študente, ki bodo koristili ljudem, ko jih bodo potrebovali!

In naj se ta knjiga tudi dobro bere!

*Prof. dr. Stane Repše,
predsednik kuratorija Oražnovega
dijaškega doma v letih 1996–2006*

SPREMNA BESEDA UREDNIKOV KNJIGE IZ LETA 2009

12

Ko sva leta 2009 izdala knjigo *ORAŽNOVCI: Utrinki iz življenja v Oražnovih domovih*, sva bila hvaležna, da sva lahko ujela zgodbe študentk in študentov, preden bi izginile v pozabo. Danes, več kot desetletje pozneje, se te zgodbe vračajo v novi, širši in bogatejši obliki, saj se je najina zbirka pridružila novi knjigi. Vesela sva, da bo zdaj zgodba oražnovstva še bolj celovita, od najzgodnejših dni pa vse do danes, ko se duh skupnosti ohranja kljub hitrim spremembam v svetu.

Že pred nama je prof. dr. Stane Repše, dolgoletni predsednik kuratorija Oražnovnega dijaškega doma, s pobudo v reviji *Isis* položil temelje temu, kar danes držite v rokah. Njegovo delo je bilo navdih in zagon tudi za naju, zato sva še posebej vesela, da bodo njegove zgodbe del te skupne izdaje.

Oražnov dom je že skoraj stoletje zavetje mladim in ne ponuja le študija, temveč tudi sobivanje, sodelovanje in iskanje sebe v drugih. Kljub pomanjkanju in težkim razmeram, o katerih so pripovedovali intervjuvanci za prvo knjigo – kot so mrzle sobe in skromni obroki – so se spominjali predvsem prijateljstva, solidarnosti, povezanosti in smeha.

Zgodbe v knjigi odražajo spreminjanje časov: od boja za preživetje v zgodnjih pričevanjih, ki pa so hkrati polna notranje moči in tovarštva, do več svobode, osebne izbire in bogatejšega občutidskega življenja v kasnejših desetletjih. Kljub vsem spremembam pa ostaja nespremenjena vrednota skupnosti, občutek pripadnosti in ideja, da si del nečesa večjega. Verjameva, da je to tisto, kar bo Oražnov dom ohranjalo tudi v prihodnje.

Pri pripravi najinega dela sva se zavestno odločila, da bova pričevanja pustila takšna, kot so bila izrečena – brez lepotenja, brez popravkov, brez sodb. Zgodbe naj govorijo same zase. Vsaka od

njih je dragocen dokument časa, v katerem je nastala. Vanje nisva vnašala sodobnih komentarjev, niti jih nisva osvetljevala z vidika drugih, ki v teh zgodbah niso živeli – zlasti ne tistih, ki so Oražnov dom spoznali v povsem drugem obdobju ali celo le od daleč. Verjameva, da vsaka generacija najbolje razume lastne občutke, lastne boje in lastne drobne zmage.

Naj bo ta zbornik most med generacijami. Med tistimi, ki so hodili po stopnicah Oražnovega doma pred desetletji, in tistimi, ki tam živijo danes. Med tistimi, ki se spominjajo, in tistimi, ki šele odkrivajo, kaj pomeni biti Oražnovec.

Zahvaljujema se vsem, ki ste nama zaupali svoje zgodbe, in vsem, ki boste to knjigo brali. Naj vas napolni s toplino in občutkom pripadnosti.

Hvala vsem, ki ohranjate dediščino dr. Ivana Oražna.

*Jure Klanjšček
Luka Roškar*

**PRISPEVKI PREDSEDNIKOV
KURATORIJA**

PRESEDNIK KURATORIJA PRED LETOM 1996

16

Prof. dr. Gorazd Kolar, ki je bil, kakor vem, predsednik kuratorija Oražnovega doma pred menoj, se sam tega časa več ne spominja, zato njegovega prispevka žal ni.

V njegovem času pa so prenavljali dom na Wolfovi. Stanovalci so se morali za eno leto izseliti. Ponovno so se lahko vselili leta 1978, ampak v zelo spremenjen in sodoben dom: tedaj že brez prehodnih sob, s centralno kurjavo, s sodobnejšimi toaletnimi prostori in s kuhinjo v vsakem nadstropju, s sodobno študijsko sobo in z apartmaji za gostujoče profesorje na podstrešju ter rekreacijski prostori v kleti. Nikoli pred tem in nikoli pozneje niso v Oražnovem domu potekala tako velika in obsežna dela in spremembe. Leta 1978 so se lahko prvič v tretje nadstropje in na podstrešje vselele tudi medicinke. Na podstrešju je bila urejena študijska soba, v kleti pa rekreacijski prostori.

PROBLEMI Z ORAŽNOVIM DOMOM IN V ORAŽNOVEM DOMU

Prof. dr. Stane Repše, predsednik kuratorija 1996–2006

Življenje v ODD se je v sto letih močno spremenilo. Prva večja sprememba se je, po mojem mnenju, zgodila z upokojitvijo legendarnega dolgoletnega upravnika ODD Mihe Majcna. Upravnik je za časa dekana MF prof. dr. Miha Likarja postal Milan Bučar, nekdanji ekonom Mikrobiološkega inštituta. Hotel je vpeljati drugačno, bolj samozavestno samopodobo Oražnovcev. Stanovalci ODD na Wolfovi so morali v letu 1978 zapustiti dom, ki so ga nato močno predelali. Spremenilo se ni samo bivanje s predelavo štiriposteljnih prehodnih in končnih sob v dvoposteljne. Kurjavo peči na drva in premog po sobah je zamenjala centralna kurjava. Dobrodošle so bile naslednje spremembe: uvedba priročnih majhnih kuhinj v vsakem nadstropju, sprememba kleti v klubske prostore, sprememba podstrešja v bivalne prostore in lepo študijsko sobo ter tudi sprememba strukture stanovalcev, do katere je prišlo z vselitvijo deklet v tretje nadstropje. To je bila v mojih očeh zelo pomembna in pozitivna sprememba »vsebine« ODD. Žal pa se je močno spremenila tudi splošna kultura, tj. zavedanje o tem, kaj je primerno in še dovoljeno in kaj ni. Seveda je določene »posebnosti« v študentskem obdobju mogoče občasno tolerirati. Sprehod v pižamah pozno ponoči po Ljubljani z obiskom kakšne kavarne enkrat letno, ko je tradicionalno brucovanje v ODD, je tudi mogoče razumeti in opravičiti. Včasih pa je prišlo tudi do ekscesov, ki jih ni mogoče tolerirati.

V času, ko sem bil predsednik kuratorija ODD, ni bilo posebnih problemov ne z domovoma samima ne z Oražnovkami in Oražnovci. To funkcijo sem tudi z veseljem sprejel, kar ni veljalo za vse funkcije in dolžnosti, ki sem jih opravljal v teh dolgih letih svoje poklicne poti. Ko sem nastopil funkcijo predsednika kuratorija, je bil ODD na Wolfovi obnovljen in že več let naseljen z dekleti v

3. nadstropju. Po mojem mnenju je bila to dobra poteza in poživitev nekdanj samo moškega doma. Seveda pa se s tem nikakor niso strinjali vsi, kot ne npr. primarij dr. Srečko Košuta.

Praviloma je imel kuratorij letno dva sestanka, enega ob koncu letnega semestra, drugega pred začetkom zimskega, več pa samo izjemoma. Na septembrskem smo obravnavali prošnje kandidatov in kandidatke za vselitev. Ker je bilo fantov na medicini vedno manj in so začela že več let prevladovati pri študiju medicine dekleta, smo praviloma vedno sprejeli vse fante, od deklet pa kdaj tudi nismo mogli sprejeti vseh. Seveda je bilo v mojih študentskih časih to bistveno drugače. Številni fantje so čakali v časih kar nekaj časa, da so dobili posteljo v ODD.

Če se je zgodilo kaj posebnega, smo imeli sestanek v zvezi s tem kadar koli. Česa prav posebnega pa se sploh ne spominjam. Drugi sestanek pa je bil proti koncu šolskega leta, ko smo pregledali študijsko uspešnost stanovalk in stanovalcev in s tem potrdili pravico do njihovega nadaljnega bivanja v domu.

Prijetnejši so bili obiski v domu, v ODD na Wolfovi redno, vsako leto, v domu na Dolenjki pa samo občasno. Radi pa smo se udeleževali druženja z Oražnovkami okrog martinovega ali za Miklavža, ko so stanovalke pripravile prave gostije. Vedno je bilo veselo!

Ne spomnim se nobenega neprijetnega dogodka v vsem dolgotrajnem opravljanju te funkcije, česar ne morem reči za nobeno drugo funkcijo v svojem že kar dolgem življenju!

Pa vendar so se kasneje, žal, dogajale v ODD tudi neprijetne stvari, ki bi jih morda morali predvideti že prej. Brucovanja so bila že v mojem času v časih na meji dobrega okusa in še sprejemljivega. Sam se sicer nisem udeležil nobenega izmed njih, ker sem prišel v ODD šele v začetku 2. letnika, kasneje pa mi zaradi razvažanja mleka v zgodnjih jutranjih urah kaj takega sploh ni prišlo niti na misel.

Vem za sprehode Oražnovcev v pižamah po mestu ob brucovanjih z obiskom kavarn, a sem to spremljal samo kot zanimivost. Zaradi vstajanja najkasneje ob pol štirih zjutraj moja udeležba pri takih dogodkih ni prišla v poštev. Vem pa za takrat redne obiske miličnikov v ODD po takih »pižamarskih« sprehodih.

O »eksczesih« pa sem izvedel precej kasneje, ko že dolgo nisem bil več predsednik kuratorija; nekaj že ob kritikah prim. Srečka Košute, ko sva se srečala na koseškem trgu, še več pa po prispevku, ki ga je prim. Košuta objavil v reviji *Isis* kot odgovor na prispevek J. Smeja *Vse blagoslove tebi, o Oražnov dom!*

Del tega sem zaznal tudi v prispevkih v zborniku *Oražnovci*, ki je izšel leta 2009. Stvari so očitno v naslednjih letih postopoma eskalirale, saj se je pojavilo kar nekaj prispevkov o problemih z Oražnovci celo v rumenem tisku. Mislim, da je bil v tem času predsednik kuratorija ODD prof. dr. Koren, ki sam kot študent ni stanoval v ODD, je pa tja rad zahajal. Takratni dekan MF, prof. dr. Šuput, je celo začasno izključil študentskega predsednika ODD iz doma, da bi tako vendarle umiril razmere. To tudi kaže na postopne, a velike spremembe naše družbe v zadnjih desetletjih. Kako so se spremenile družbene razmere v tem času, lahko dobro vidimo tudi iz prispevkov Oražnovcev v tej knjigi. Iz nekdanjih predvsem socialno obarvanih prispevkov so v zadnjih desetletjih nastali drugačni, najprej bolj pestri prispevki, nato pa bolj »uživaški«, celo hedonistični.

PREDSEDNIK KURATORIJA ORAŽNOVEGA DOMA V OBDOBJU 1996–2006

Prof. dr. Stane Repše

20

V devetdesetih letih sem postal predsednik kuratorija ODD. Pred mano je bil kurator prof. dr. Gorazd Kolar (oftalmolog), za mano pa prof. dr. Srečko Koren (mikrobiolog). Dozdeva se mi, da sem bil na tej funkciji kar tri mandatna obdobja. Čeprav sem imel v življenju veliko različnih funkcij, mi je bila ta med vsemi zares najljubša. Ni zahtevala posebnega dela; praviloma od dva do tri sestanke letno na dekanatu z dekanom, upravnico ODD in s predsednikom študentov ODD, v septembru sprejem novih stanovalcev, ki pa jih v teh letih že ni bilo več toliko kot v mojem študentskem času. Tako ni bilo več sicer tako mučnega izbiranja. Drugi sestanek, o tekočih zadevah, je bil proti koncu šolskega leta in praviloma brez hujših problemov. Vmes je bil sestanek samo v primeru kakšnih večjih nepravilnosti. Prijetna obveznost je bil praviloma tudi en obisk na leto v domu na Wolfovi, redkeje pa v domu na Dolenjki.

Ob vsakem obisku na Wolfovi sem se spomnil obiska prof. dr. Vita Lavriča v šestdesetih letih, ki je kot dekan bil tudi kurator ODD. Prišel je v sobo neko popoldne v spremstvu upravnika g. Majcna. Povprašal nas je po počutju v domu, o problemih in kakšne predloge imamo za izboljšanje razmer v domu. Seveda si nisimo upali česar koli kritičnega pripomniti. Ko je gledal po sobi, je opazil na moji omari slike, ki so ga nenadoma začele zelo zanimati. Čigave so, kje sem jih dobil in kako so pristale tukaj. G. Majcen je hotel, da jih takoj odstranim. Slike so bile naslovnice šestih francoskih revij, ki sem jih prinesel iz Pariza, kjer sem bil leta 1963

na počitnicah dobre 3 mesece: Romy Schneider, Zsa Zsa Gabor, Cathérine Deneuve, Gina Lollobrigida, Sophia Loren in Catarine Hepburn. Barvne naslovnice, ki jih mi takrat še nismo poznali, sem nalepil na stranico svoje omare. Lepo so poživljale sobo in me spominjale na čudovite, delovne in dobro plačane počitnice v Parizu. Profesor Lavrič je pohvalil moj okus in nam zaželel vse dobro. G. Majcen pa ni imel več prigovorov niti zahtev; zato so naslovnice ostale na stranici omare in nas še naprej razveseljevale.

21

Moji »uradni« obiski v ODD niso bili bistveno drugačni, razen takrat, ko so predelovali ODD na podstrešju. Ko je bil dom že dokončan in sem bil spet na obisku, mi je takratni predsednik ODD hotel pokazati najnovjšo pridobitev, »enojko« na podstrešju. Takrat so bila v tretjem nadstropju dekleta. Ko sem potrkal in stopil v sobo na podstrešju, sem presenetil mlado stanovalko v negližeju. Bilo ji je zelo nerodno, najbrž ne samo zato, ker je popoldne še spala ...

Enkrat sva bila na obisku na Wolfovi skupaj z »oražnovsko posvojenko«, prof. dr. Zupanič-Slavec, mislim da kmalu po srečanju v Kostanjevici leta 1998 in po odmevnem »gostovanju« v Polnočnem klubu legendarnega novinarja TV Sandija Čolnika. Fantje so naju gostili v kuhinji v drugem nadstropju. Bilo je zelo prijetno. Kaj je bil namen najinega takratnega obiska, pa se več ne spominjam, gotovo pa kaj zelo »tehtnega«.

Spominjam se tudi prijetnega obiska v ODD na Dolenjki. Šla sva skupaj s takratnim dekanom prof. dr. Šuputom. Bilo je najbrž okrog martinovega. Dekleta so pripravila razkošno pojedino. Bilo je prisrčno, klepetali smo in se ob dobrotah na mizi oblizovali. Če se spomnim na nekdanje Oražnovke na Dolenjki, ki so si kuhale le krompir ali fižol, lahko rečem, da so se razmere res zelo spremenile. Se še kdo morda spomni J. Londonovih *Vragov na Fuatinu*? Gotovo ta pogostitev ni bila takšna!

Omeniti moram še prvo »Srečanje Oražnovcev vseh generacij« v Kostanjevici oktobra 1998. Skupaj z nekaterimi Oražnovci (Josipom in Markom Kulišem, Jožetom Kokovnikom), tajnico MF Nastjo Babšek Omahen in takratno upravnico ODD gospo Lilijano Bregar nam je uspelo organizirati prvo srečanje Oražnovcev vseh

generacij in zbrati preko 250 nekdanjih in takratnih Oražnovk in Oražnovcev. Srečanje je bilo tudi sproti medijsko zelo podprto (Val 202, *Delo*, *Dolenjski list*) in tudi odmevi kasneje so bili številni (RTV – *Polnočni klub*, TV Novo mesto – *Vaš kanal*, *Klepzet z ...*, *Isis*).

Na srečanju je bil jasen protokol. Ogledali smo si Jakčevo galerijo, Formo vivo, nekdanjo samostansko cerkev in imeli nekaj uradnih govoranc na arkadnem dvorišču samostana. Ogledali smo si rojstno hišo dr. Ivana Oražna in obiskali grob njegove matere. Pri Žolnirju nas je »fakulteta« lepo pogostila. Takratne oražnovske staroste – Oražnovci izpred 2. svetovne vojne (prim. dr. S. Košuta, dr. H. Puppis, prim. dr. M. Drobnič in še nekateri) so pripovedovali v mikrofon svoje zanimive zgodbe. Najstarejšim Oražnovkam in Oražnovcem smo podelili diplome in knjigo *Dr. Ivan Oražen, dobrotnik MF*. Končali smo pozno zvečer v Ljubljani, in sicer v »našem« ODD na Wolfovi ...

In ta tradicija se nadaljuje! Naša srečanja v Kostanjevici so vedno prijetna in so hkrati tudi naš poklon dr. Ivanu Oražnu in njegovi izjemni potezi, ki ji v Sloveniji ni primerljive.

»Oražnovo zapuščino« nas je do sedaj uživalo že precej prek 1.500 študentov medicine. In dr. Ivan Oražen nam je tako postal kar naš »oče«, saj je pomagal številnim v najtežjem in najpomembnejšem obdobju življenja. Pridržal nam je streme in nam pomagal v sedlo, da lahko jezdimo skozi svoje strokovno življenje.

PREDSEDNIK KURATORIJA ORAŽNOVEGA DOMA V OBDOBJU 2006–2017

Prof. dr. Srečko Koren, simpatizer Oražnovcev

Predsednik kuratorija ODD v Ljubljani sem postal leta 2006, ko sem nasledil svojega predhodnika prof. Staneta Repšeta. Z mojim imenovanjem se je zgodila precejšnja prelomnica, saj sem bil prvi zdravnik na tem položaju, ki med študentskimi leti ni stanoval v ODD. Vzrokov za takšno izjemo pa je bilo več. Najpomembnejše je bilo dejstvo, da v tistem času na ljubljanski Medicinski fakulteti med zdravniki z učiteljskim nazivom ni bilo nobenega »pravega« Oražnovca, razen prof. Pavla Poredoša, ki pa se je funkciji predsednika kuratorija ODD odpovedal zaradi preobremenjenosti s številnimi drugimi zadolžitvami. Vprašanje o primernem kandidatu za kuratorja ODD je razrešil dekan prof. Dušan Šuput, ki je odločil, da bo mesto predsednika kuratorija ODD zasedel prodekan za strokovno-zdravstveno dejavnost. Na ta način mi je kot takratnemu prodekanu pripadla tudi kuratorska funkcija. Pri tem moram povedati, da mi je funkcija kuratorja ODD vzbudila lepe spomine na mladostna leta, ko sem kot študent medicine redno obiskoval študentske kolege in najboljše prijatelje, ki so stanovali v Oražnovem domu. Med njimi bi izpostavil »Jankota« – Janeza Kirbiša, kasnejšega uspešnega srčnega kirurga, »Džozija« – Alojza Renčlja, kasneje priljubljenega zobozdravnika, in Miho Demšarja, kasneje priznanega otroškega zdravnika. Moja večerna druženja z Oražnovci in praznovanja uspešno opravljenih izpitov (po »pafiju« sva z Jankotom preživela celo noč v zaporu) so mi ostala v trajnem spominu. Nikoli tudi ne bom pozabil različnih zgodbic o legendarnih Oražnovcih, kot so bili »Črni Rudi«,

ki je svoj čas v ODD popil največ alkohola, »Prva Špica«, ki je v ODD pripeljal največ prijateljic, in »Deseterbojc«, ki je v ODD lomil lesena sobna vrata. Na mestu predsednika kuratorija ODD sem se držal načela »živi in pusti živeti«, ki sem ga uveljavljal tudi kot predstojnik Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo, največjega inštituta s strokovno-zdravstveno dejavnostjo na MF. ODD sem obiskoval vsaj enkrat mesečno in v prijateljskih pogovorih z Oražnovci podoživljal oražnovski vsakdanjik. Čeprav se je zaradi finančne podpore MF bivalno okolje v ODD z leti bistveno izboljšalo, so Oražnovci ohranili tradicionalni skromni način življenja, pri katerem so bili vedno v ospredju prijateljski, tovariški odnosi, ki so od nekdaj krasili vse generacije Oražnovcev. Kadar je bilo kaj nujnega, sem bil dosegljiv tudi na mobilnem telefonu. Priznati pa moram, da sem se klicev predsednika študentov ODD kar malo bal, saj so največkrat pomenili, da so prejšnji večer ODD obiskali možje postave in izdali plačilni nalog z globo za kršenje javnega reda in miru. Globe je seveda poravnala MF, sam pa sem bil deležen »prijateljskih« očitkov dekana, češ, kako slabo pazim na obnašanje Oražnovcev. So pa Oražnovci vedno znali pripravljati vrhunške zabave. Posebej bi rad omenil vsakoletni glasbeni koncert, ko je v kleti ODD v času martinovanja nastopal znani slovenski kantavtor Vlado Kreslin. Prepevanje v živo (z izdatno pomočjo Oražnovcev in Oražnovk) njegovih zimzelenih uspešnic v nabito polni kleti ODD je bilo nepozabno glasbeno doživetje. Samokritično moram priznati, da sem ženski ODD na Dolenjski cesti obiskoval mnogo redkeje. Dobro pa se spominjam vsakoletne predbožične pojedine, ki so jo pripravile »Dolenjke« in nanjo povabile tudi kuratorij ODD na čelu z dekanom prof. Šuputom, tajnico MF Nastjo Babšek Omahen in upravnico ODD Lilijano Bregar. Ob raznovrstni in zelo okusni hrani sem vedno znova pomislil, kako zmotna je bila sicer zabavna domislica znamenitega patologa prof. Lenarta, ki je nekoč na predavanjih hudomušno pripomnil, da, če se poročiš z medicinko, spiš z omaro in ješ pomije. V času mojega vodenja kuratorija ODD je bilo tudi nekaj neželenih dogodkov, povezanih s pritožbami posameznih preobčutljivih stanovalcev ODD o psihičnem trpinčenju v času prvega leta, ko so bili bruci. Eden takšnih

primerov je celo prišel v časopise. Hiter in odločen odziv vodstva MF je pomiril vse vpletene in prizadete osebe. Med drugim je bil sprejet *Hišni red ODD*, ki je poudarjal pomen enakopravnih in spoštljivih medsebojnih odnosov vseh stanovalcev in stanovalk ODD.

Zaključim lahko, da je bilo moje predsedovanje kuratoriju ODD nadvse prijetna zadolžitev, ki se je končala z mojo upokojitvijo leta 2017.

Nasledil me je prof. dr. Miroslav Petrovec ...

KURATOR ORAŽNOVEGA DOMA OD LETA 2017 DO DANES

Prof. dr. Miroslav Petrovec

26

Tako kot moj predhodnik prof. dr. Srečko Koren tudi sam v času študija nisem bil stanovalec Oražnovega doma. Sem pa imel precej sošolk in sošolcev, ki so bivali v njem celoten ali vsaj del študija. ODD je bil v času mojega študija mesto, kjer si se vedno lahko oglasil za različne koristne »notranje« informacije, zapiske in predvsem koristne nasvete, kako pluti čez različne predmete v času študija medicine. Karierna pot me je po študiju zanesla v akademske vode. Tako sem podobno kot moj predhodnik prevzel vodenje kuratorija kot prodekan Medicinske fakultete za strokovno-zdravstveno dejavnost.

Začetek je bil miren in obetaven, kar pa se je leta 2019 nenadoma spremenilo, ko me je klicala upravnica doma v zvezi s težavami v domu na Dolenjski cesti. Šlo je za nadlegovanje bruck v prvem letu bivanja v domu s strani njihovih starejših kolegic. Prva prijava je bila izrazito dobronamerna in je od študentk zgolj zahtevala, da fakulteta vsem stanovalkam omogoči miren študij, zato naj se nadlegovanje takoj preneha. Po preverjanju dejstev o ravnanju starejših sstanovalk sem se odločil, da se je treba pogovoriti z vsemi stanovalkami doma in postaviti osnovne standarde mirnega sobivanja. Na prvem srečanju sem z največjo možno blagohotnostjo želel opozoriti, da se nihče nima pravice znašati nad mlajšimi kolegicami, in to ne glede na stare običaje, ki so morda nekdaj še veljali in bili sprejemljivi in nekako vgrajeni v način življenja v Oražnovem domu.

Še preden sem dobro zapustil dom po sestanku, sem že dobil nova sporočila, da so kolegice odkrito grozile mlajšim kolegicam, da jih v primeru ponovnih prijavljanj kršitev hišnega reda čaka zares neprijetno obdobje njihovega bivanja v domu. Sledil je ponovni obisk, na katerem sem pojasnil, da sem seveda že s prvim opozorilom mislil povsem resno in da nadaljnje nesprejemljivo obnašanje do mlajših kolegic ne bo ostalo brez posledic. V današnjem omreženem svetu so informacije o mojih obiskih v domu seveda bliskovito zakrožile med stanovalkami in na moj naslov je (večinoma anonimno) prihajalo vse več opisov nadlegovanja, ki je bilo dokumentirano že v letih pred tem. Priznam, da mi je bilo branje vsebine o nadlegovanju mučno in neprijetno in me je navdalo z veliko žalostjo. Hkrati pa s trdno odločenostjo, da tako vedenje prekinem, in sicer ne glede na težavnost in priljubljenost med stanovalkami ali morda tudi pri vodstvu fakultete. Posebej me je prizadelo opisovanje del, ki so jih morale izvajati mlajše stanovalke, kar je imelo značaj mobinga. Takšno ravnanje z novinci je na Wikipediji označeno z angleškim izrazom *hazing*.

Žal nobeno dobronamerno obiskovanje ni odobrilo sadov in tako je morala fakulteta poseči v dogajanje ne samo z dobronamernimi opozorili, ampak tudi z jasnimi zahtevami in na koncu celo z ukrepanjem pravne službe. Vsa zanikanja vpletenih o neprimernem vedenju niso prevladala nad skrbno zbranimi dokazi in pisnimi osebnimi pričevanji sostanovalk. Zgodba se je, potem ko se nadlegovanje po več opozorilih ni končalo, zaključila s prisilno izselitvijo treh študentk. V določenem trenutku se je v sejni sobi dekanata Medicinske fakultete zbrala skoraj celotna generacija stanovalcev v obeh domovih. Samo vodstvu fakultete, ki je postavilo zelo jasna pravila in zahteve, se lahko zahvalimo, da se je trpinčenje končalo. A minuti je moralo še več let, da so se odnosi normalizirali.

Ena od tez, ki sem jo ob teh dogodkih ves čas ponavljal stanovalcem, je bila ta, da so takšna dejanja zavržna in da podatek, da so trajala zelo dolgo (tudi desetletja), sploh ne spremeni dejstva, da v določenem obdobju postanejo povsem nesprejemljiva ali se celo prelevijo v kazniva dejanja. Tudi primeri iz zgodovine, v katere so bili vpleteni veliki zvezdniki, slavne osebnosti in osebe na visokih

družbenih položajih, nam dokazujejo, da se kljub občutku moči nadvlada nad šibkejšimi lahko za vpletene konča z resnimi, nepopravljivimi pravnimi in drugimi posledicami.

Naloga kuratorja in vseh, ki smo bili ali smo še vpleteni v skrb za Oražnovo zapuščino, je gotovo prvenstveno ta, da vsem stanovalkam in stanovalcem omočimo udobno, varno in prijetno okolje za študij medicine. Ta že sam prinaša dovolj stresa in težav. Zato je povsem odveč, da bi se študentje v najbolj občutljivi fazi začetka študija morali ukvarjati še z nasilnim vedenjem sostanovalcev ali sostanovalk. Fakulteta je vedno zelo dobro skrbela za obnovo opreme in inventarja, ki je včasih tudi presegala standard običajnih študentskih domov, za kar je tudi poravnavala vse stroške, in to brez finančne soudeležbe študentov. Tudi zato in predvsem iz spoštovanja do našega izjemnega dobrotnika dr. Ivana Oražna je edino primerno, da je rezultat teh naporov bivanje v prijetnem okolju za naše bodoče kolege, ki naj bi najlepša študentska leta sobivanja spremenili v trajna prijateljstva ali vsaj v kolegialno spoštovanje, ki nam ga tako pogosto zelo primanjkuje. Le tako bomo lahko pravilno sledili Oražnovi izraženi volji.

Proti zaključku mojege študija medicine se mi je pripetila zanimiva anekdota, povezana z Oražnovci, ko sem moral prestati precej zapleteno ekstrakcijo zoba. Po posvetovanju z različnimi kolegi so mi svetovali, da bo to zagotovo najbolje opravil dr. Štular na Stomatološki kliniki. Ves prestrašen, a z zaupanjem v strokovnjaka sem se nekega zgodnjega jutra pojavil na Stomatološki kliniki. Posadili so me na stol, kjer sem ves odrevenel, a poln zaupanja čakal na spoštovanega zdravnika. Na moje veliko presenečenje se je pred menoj pojavil moj sošolec in prijatelj iz Oražnovega doma, ki je v prav tej ambulanti za ekstrakcije opravljal svojo prakso. Kljub resnemu namenu, da pobegnem s stola, sem se vdal v usodo in kolega mi je poseg opravil brez vsakih bolečin in v eni sami izurjeni potezi. Od takrat naprej gojim do znanja in kolegialnosti Oražnovcev še posebej veliko spoštovanje.

**PRISPEVKI DEKANOV MEDICINSKE
FAKULTETE**

DEKAN MEDICINSKE FAKULTETE V OBDOBJU 1995–2005

Prof. dr. Miha Žargi

30

Z zapuščino dr. Ivana Oražna sem se seznanil že kot študent medicine. Moj oče, infektolog prof. dr. Rado Žargi, je bil namreč Oražnov rojak iz Kostanjevice. Dobro je poznal življenje, delo in oporoko dr. Oražna in se je čutil nekako poklicanega, da poskrbi za njegovo dediščino. Oražnova hiša v Kostanjevici je bila odana občini, v njej so bili najemniki in očetov namen je bil, da se hiša pridobi za potrebe Medicinske fakultete. Po mnogih pogovorih z občino, k prizadevanjem je pritegnil tudi prof. dr. Antona Dolenca, ki je bil zadnjič v Kostanjevici celo nekaj dni pred svojo nenadno smrtjo, je delo vseeno ostalo nedokončano.

Ponovno je pobuda zaživela leta 1994, ko je bil dekan prof. dr. Mitja Bartenjev, sam pa sem bil prodekan. Tajnica fakultete, pravničnica Nastja Babšek Omahen, je poskrbela, da je Oražnova hiša postala last fakultete. Bila je v zelo slabem stanju in obnovitvena dela so bila obsežna. Uredila se je spominska soba dr. Oražna ter tudi konferenčna soba in sobe za občasno bivanje pedagoškega osebja fakultete.

Ko sem nastopil funkcijo dekana, sem se med drugim seznanil tudi s slabim stanjem Oražnovega doma v Ljubljani. Znanе so bile številne zgodbe, ki so zaznamovale življenje v domu, mnoge tudi na meji sprejemljivosti, še posebej z »iniciacijsko tradicijo« in nadlegovanjem mlajših kolegov, tudi preko meje sprejemljivosti. Namen vodstva fakultete je bil, da z boljšimi bivalnimi pogoji ustvarimo predvsem boljše pogoje za študij in omejimo ekscese in zaplete.

Prenova doma je bila obsežna in je potekala od leta 2000 do vključno leta 2003, obsegala pa je tudi statično utrditev stavbe. Začela se je z mansardo leta 2000, kjer se je uredila učilnica, trije apartmaji za gostujoče profesorje (s kuhinjo in sanitarijami) in še dve sobi s kopalnico in kuhinjo za štiri študentke. Sledila je obnova tretjega nadstropja v letu 2001, drugega v letu 2002 in prvega v letu 2003. Zgrajene so bile nove kuhinje in sanitarije, nameščena nova vodovodna in električna napeljava, urejena je bila tudi internetna povezava. Večino organizacijskega dela je opravila gospa Liljana Bregar, vodja tehnično-vzdrževalne službe fakultete.

31

Lahko rečem, da po obnovi večjih težav z domom in »Oražnovci« ni bilo. Nujni obiski doma so se končali z obojestranskim sporazumom in skupaj z rednimi obiski pomagali vzdrževati vzdušje, pripadnost tradiciji in Medicinski fakulteti. S predsednikom kuratorija prof. Stanetom Repšetom sva odlično sodelovala. Po pravici povedano pa veliko dela ni bilo – dva sestanka letno; prvi je bil povezan s sprejemom novincev, drugi z ugotavljanjem pogojev za nadaljnje bivanje v domu, torej z ucnim uspehom stanovalcev. Tretji sestanek pa je bil samo izjemoma, ob kakšni hudi in nepričakovani zadevi. Skušali smo se dosledno držati pravil in institucija »starih bajt«, tudi znana iz zgodovine doma, ni imela več pridiha folklorne privlačnosti.

Oražnovo zapuščino smo uspeli ohraniti in jo obnoviti. Poznana je tudi drugim fakultetam Univerze v Ljubljani in dekanani so si vedno s spoštljivo radovednostjo ogledovali našo dekansko verigo, ki je resnično nekaj posebnega.

Medicinska fakulteta se razvija. Smo tik pred tem, da si bo pridobila nove prostore, ki bodo uspešno dopolnjevali zdaj že tradicionalne prostore dekanata. Oražnova dediščina pa bo pomagala ohranjati tradicijo in samozavest ustanove.